

Exotenbestrijding

Ik vind dat altijd best agressief klinken, exotenbestrijding. Want wie maakt zich daar druk over? Juist! Van die zachtaardige natuurliefhebbers. Dat zijn in mijn beleving zeker geen agressievelingen. En dan gaat het nog wel over die mooie planten zoals Japanse duizendknoop, watercrassula en de grote waternavel. Wat kun je daar nu op tegen hebben? Nou, eigenlijk alleen dat ze zich zo snel verspreiden. Neem nu die Japanse duizendknoop.

Wanneer we naar Hilvarenbeek rijden, zien we hem volop in de berm staan. Hij is ook te bewonderen binnen de hekken van de Beekse Bergen. Elk jaar is er meer Japanse duizendknoop. Natuurlijk is hij ook binnen onze gemeente te zien, maar nog niet zo weldadig. Ooit is deze prachtige plant in de negentiende eeuw vanuit Japan als decoratieve tuinplant meegebracht naar de Hortus in Leiden, vanwaar hij zich verspreidde. De Japanse duizendknoop kan door de enorme groeikracht van zijn

wortelstokken schade aan riolering aanrichten en vormt een gevaar voor de erosiebestendigheid van dijkbekleding. Het puntje van de wortelstok friemelt zich in elk gaatje en kan zo een probleem vormen voor elke fundering, riolering of wegdek. De verwijdering van de duizendknoopsoorten, want er zijn er meer, moet heel zorgvuldig gebeuren, omdat de kleinste achterblijvende wortelrestjes weer kunnen uitgroeien tot een nieuwe plant. Er is al van alles geprobeerd om de plant te bestrijden, zoals afdekken met geotextiel, uitgraven, elektrocuteren van de wortels, verhitten, het chemische bestrijdingsmiddel glyfosaat, onderdompelen in zout water, of begrazing door geiten, schapen of varkens. Al met al heel tijdrovend, maar ook een secuur werk. En maar matig effectief.

Vanaf nu wordt er een andere weg ingeslagen. Voor de Japanse duizendknoop, of beter gezegd Aziatische duizendknoop, wordt de Japanse bladvlo ingezet. Dat is dus ook een exoot. Vooraf is natuurlijk onderzocht of hiermee het probleem niet nog groter wordt, maar die bladvlo interesseert zich niet voor onze inheemse planten. De bladvlo vestigt zich op de stengel van de Japanse duizendknoop en zuigt er plantensap uit. Daardoor verzwakt de plant, krijgt gekrulde en misvormde bladeren en groeit minder hard. Maar eigenlijk hebben ze alleen flink effect bij jonge scheuten, een volwassen plant gaat hier niet aan onderdoor. Het beestje wordt dus vooral ingezet voor nazorg, zodat de verspreiding ingeperkt wordt. De bladvlo kan zich wel handhaven in Nederland, maar de aantallen namen na uitzetten wel snel af. Waarschijnlijk omdat ze werden opgegeten. Men verwacht dat ze zich niet sterk gaan vermeerderen, maar alle hulp voor de bestrijding is welkom.

De plant is overigens familie van de rabarber en dus eetbaar. Het is ook een voedselbron voor bepaalde diersoorten en insecten. Maar al met al zijn de argumenten voor bestrijding sterker. Ook in het water komen we exoten tegen, met name de grote waternavel en de watercrassula. Ook ieder voor zich hartstikke mooie plantjes, maar ook zij veroorzaken grote problemen. Ook zij houden waterschappers behoorlijk bezig. Zij kunnen waterlopen dicht laten groeien, waardoor de doorstroming wordt belemmerd, de waterkwaliteit afneemt, en inheemse planten en waterdieren worden verdrongen. Het is een verstikkend deken. Dat deze planten in Nederland zo welig kunnen tieren komt onder andere doordat hier geen organismen voorkomen die van nature van deze planten leven. Om deze planten te bestrijden wordt ook gedacht aan exoten. Het gaat hierbij om

een specifieke galmijt (*Aculus helmsi*) in de strijd tegen watercrassula, een specifieke snuitkever (*Lisonotus elongatus*) voor de grote waternavel. De grote waternavel is overigens afkomstig uit Noord Amerika. Om alle diertjes hun werk in Nederland te kunnen laten doen is toestemming nodig van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Die gaan niet over één nacht ijs. De diertjes mogen geen schade aanbrengen aan onze inheemse planten. Daar is veel onderzoek naar gedaan. Nu hebben de diertjes dan ook een license to kill. Zo is onderzocht of de snuitkever ook belangstelling heeft voor de inlandse waternavel. Het kevertje weigert haar eitjes af te zetten op de gewone waternavel, zelfs als er niks anders voorradig is. Er is hoop dat deze snuitkever wel heel Nederland gaat veroveren. De snuitkevers en hun larven eten van de bladeren en stengels van de grote waternavel. Ze boren gaten in de plant, waardoor die afsterft.

Die andere exoot, de watercrassula, kom je vooral tegen in vennen, waar natuurlijk ook veel bijzonder amfibieën en libellen leven. De watercrassula is van oorsprong een soort uit Australië. De piepkleine vijand die de plant een klap moet geven is de galmijt *Aculus crassulae*, die zoals de naam al doet vermoeden, zich helemaal heeft toegelegd op het binnendringen van deze plant. Het is een beestje van 0,1 tot 0,2mm. Hij leeft echt in de plant. Op die plek maakt de plant zelf een gal aan, waar de mijten in leven, terwijl ze van de plantencellen eten. Maar door die gallen wordt de plant wel verzwakt en is er een grotere kans op infecties. Op die manier zal de watercrassula afzwakken en minder sterk uitbreiden. Misschien kost het nog jaren, maar ik heb goede hoop.

